

بيانات در دیدار دست‌اندرکاران کنگره بزرگداشت آیت‌الله آقانجفی همدانی - ۷ / دی / ۱۳۹۶

بسم الله الرحمن الرحيم (۱)

خیلی خوش آمدید آقایان عزیز، برادران همدانی! دانسته‌ها و خاطره‌های ما از شهر همدان و شخصیت‌های همدان را با این بیاناتی که [ارائه] کردید، زنده کردید؛ خیلی از شما متشکریم.

در بزرگداشت شخصیت‌های یک شهر یا یک استان، دو فایده حاصل می‌شود؛ یکی معرفی آن شخصیت، و یکی معرفی آن شهر یا آن استان یا آن منطقه. شما وقتی که از مرحوم آقای آقانجفی همدانی تجلیل می‌کنید، به‌تبع این تجلیل، یاد همدان، تاریخ همدان، شخصیت‌های همدان، امتیازات فراوان همدان در معرض دید همه‌ی شنوندگان و تماشاچیان می‌آید و درواقع همدان را معرفی می‌کنید. این هم از برکات یاد این بزرگان است.

خب در همین دوره‌های اخیر همدان، مرحوم آخوند ملاحسینقلی همدانی و مرحوم حاج شیخ محمد بهاری و مرحوم آسید علی عرب -پدر خود ایشان- و دیگرانی که بودند، شخصیت‌هایی هستند که هم از لحاظ علمی برجسته‌اند، هم از لحاظ معنوی و معرفتی و سلوکی برجسته هستند؛ این یکی از امتیازات این شخصیت‌ها است؛ درواقع یکی از امتیازات این شهر است که این‌همه و این تعداد شخصیت برجسته را در خودش جمع کرده که اینها جمع کرده‌اند بین مقامات علمی -علمی رایج در حوزه‌ها، مثل فقه و اصول و حکمت و مانند اینها- و بین مشاهی سلوکی و حرکت سلوکی و تربیت نفس و حرکت اخلاقی؛ جمع بین این دو کرده‌اند که خب آن مصدق انتمش در این دوره‌های اخیر، مرحوم آخوند ملاحسینقلی است و بعد هم شاگردان ایشان و تا میرسد به اینها؛ لذاست که همدان مفتخر است به داشتن این شخصیت‌ها.

راجع به مرحوم آقای آقانجفی (رضوان الله عليه) متأسفانه من هیچ توفیقی نداشم که با ایشان هم جلسه بشوم، بنشینم، ایشان را درست زیارت کنم؛ این برای من پیش نیامد لکن خب دورادور ایشان را می‌شناختیم. این دو کتابی که اسم آوردند، که یکی اش تفسیر است که انوار درخشان [نام دارد]، یکی هم درخشان پرتویی از اصول کافی [است] که درواقع حدیث است. خب این کتابها را هم برای ما فرستادند؛ من گاهی مراجعه هم کرده‌ام؛ [نویسنده‌ی ملا و صاحب نظر، در عین حال فارسی‌نویس، این چیز مهمی است. بند بارها گفته‌ام مرحوم مجلسی با آن مقامات عالی، وظیفه‌ی خود میدانست که کتاب فارسی هم بنویسد؛ در کنار دریای عظیمی مثل کتاب بحار که واقعاً یک اقیانوس است، [نوشتن] کتاب حق‌الیقین و حیات القلوب؛ [یعنی] فارسی‌نویسی برای استفاده‌ی مردم. خب، حالاً [اینکه] مرحوم آقای آقانجفی در این کتابهایی که به زبان فارسی نوشته شده، چقدر توانسته‌اند ادبیات معاصر را مورد ملاحظه و مورد استفاده قرار بدهند، آن بحث دیگری است -اگرچنانچه در این زمینه کمبودی وجود داشته باشد، همان‌طور که شما (۲) گفتید، راهش همین است که یک عدد از فضای قم، طبله‌های قم، دقایق (۳) را استخراج کنند و درواقع ادبیات این [متون] را تبدیل کنند- لکن مهم، این انگیزه است، انگیزه‌ی با مردم بودن، این ذهن فعال و پرتلash و پرمحتوا را در اختیار مردم گذاشتن؛ این را مرحوم آقای آقانجفی نشان دادند. درجات ایشان ان شاء الله عالی است پیش خدای متعال و خداوند عالی‌تر کند مقامات ایشان را.

خب ایشان از لحاظ سلوکی و معنوی شاگرد پدرشان و اساتید دیگری در نجف -مرحوم آقای قاضی (۴) و شاید دیگران- بودند؛ شاگرد علمی مرحوم آقای نائینی (۵) و مرحوم حاج شیخ محمدحسین (۶) و دیگران هم که بودند انصاف ایشان زحمت کشیدند؛ شنیدم یک دوره تقریرات [دارند]؛ در همان مصاحبه‌ای (۷) که آقای صالحی اشاره

کردند که بنده آن مصحابه را خوانده‌ام و دیده‌ام، آنجا ایشان ظاهراً میگویند که من یک دوره درس اصول آقای نائینی را رفتم و نوشه‌های خودم را به ایشان نشان میدادم. خب این بالارزش است؛ یعنی اگر واقعاً یک چنین چیزی الان حاضر باشد، آماده باشد و در اختیار حوزه‌های علمیه قرار بگیرد، از لحاظ علمی چیز بالارزش و یک بخشی از ثروت علمی و اصولی ما است. خب، ایشان از جنبه‌ی علمی که مقاماتشان این است.

از جنبه‌ی سلوکی [هم]، ایشان انصافاً مردمی پارسا و مؤمن [است]، لکن در کنار اینها آن چیزی که به چشم انسان خیلی می‌آید و خیلی جلوه میکند، سلوک انقلابی ایشان است. در دوران جبهه و در دوران جنگ، بنده یکی دو بار همدان رفت و آمد کرد؛ هم ایشان، هم مرحوم آقای تائبی، (۸) این دو تا پیرمرد ملا، با جوانهای جبهه برو آن چنان گرم و گیرا بودند که کأته یکی از آنها هستند. و همیشه [برای ما] میگفتند و ما اینجا هم از دوستانی که با همدان مرتبط‌بودند شنیده بودیم و نقل میکردند و به نظرم میرسد آنجا هم برای ما نقل کردند که این دو بزرگوار جوری بودند که مرجع جوانهای جبهه‌ای بودند؛ هم مسجدشان، هم نمازشان، هم منزلشان، هم برای رفتن به جبهه. این خیلی چیز مهمی است که یک کسی در این سن و با این مقامات و مرتبه‌ی علمی، غافل از مسئله‌ی مهم زمان خودش نباشد. بعضی‌ها از مسئله‌ی مهم زمان خودشان که آن تهاجم دشمن و تهدید کشور و تهدید ملت و تهدید انقلاب و تهدید نظام و همه‌چیز بود، غافل بودند؛ کسانی بودند که از این مسئله غافل بودند؛ این توجه داشتن این مرد به این معنا، و این جوانها را ارج گذاری کردن، این خیلی به نظر ما نقطه‌ی برجسته‌ای است.

به‌هرحال ما از شما آقایان خیلی متشرکریم که نام مبارک این بزرگوار را احیاء میکنید و اینها را بزرگ میدارید. خوب است همین کار نسبت به مرحوم آقای تائبی و دیگرانی که هستند در استان همدان هم انجام بگیرد. حالا جناب آقای محمدی اسم آوردن اما بیش از اینها هستند؛ مثلاً فرض کنید مرحوم آخوند ملاعلی نهاوندی صاحب تشریح‌الاصول؛ فقیه و اصولی و ملای برجسته‌ی درجه‌ی یک - که مال استان همدان است - مال نهاوند است؛ و از این قبیل هستند شخصیت‌های برجسته‌ی همدانی؛ برای اینها اگرچنانچه بزرگداشتی همین‌طور به نوبت فراهم بشود، همین‌طور که عرض کردیم نه فقط تجلیل آن بزرگان و احیای نام آن بزرگان، بلکه تجلیل همدان و تجلیل این خطه‌ی عالم پرور و علم پرور است. خداوند ان شاء‌الله درجات آنها را عالی کند، درجات دنیوی و اخروی شماها را هم خداوند عالی کند. به نظرم یکی از آقازاده‌های (۹) ایشان هم - که اینجا هستند - زمان ریاست جمهوری با تشکیلات ما همکاری میکردند؛ چنین به ذهنم می‌آید. آقای انصاری (۱۰) هم که نوه‌ی ایشان هستند. خداوند ان شاء‌الله حفظتان کند.

برادران همدانی که برای مرحوم آقای آقانجفی میخواهند بزرگداشت بگیرند، ... توجه کنند به حُسن سلیقه و کار را هنرمندانه و خردمندانه از آب درآوردن؛ گاهی اوقات زحمت را میکشیم اما کار، آن چنان که بتواند مؤثر باشد از آب درنمی‌آید؛ این نشود. هرچه ممکن است فکر کنید، کار را هوشیارانه، هوشمندانه، خردمندانه و هنرمندانه و با هنر از آب دربیاورید که ان شاء‌الله بتواند مؤثر باشد.

والسلام عليکم و رحمة الله و برکاته

- ۱) در ابتدای این دیدار - که در چهارچوب دیدارهای دسته‌جمعی برگزار شد - حجت‌الاسلام والمسلمین غیاث الدین طه محمدی (نماینده ولی فقیه در استان همدان و رئیس شورای برگزاری کنگره)، آقای سید عباس صالحی (وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس شورای سیاست‌گذاری کنگره)، آقای محمد ناصر نیکبخت (استاندار همدان و قائم مقام رئیس شورای برگزاری کنگره) و آقای سید محمد کاظم حجازی (دبیر کنگره) مطالبی بیان کردند.
- ۲) دبیر کنگره

- ۳) نکته‌های باریک و ظریف
- ۴) آیت‌الله سید علی قاضی طباطبائی
- ۵) آیت‌الله محمد حسین غروی نائینی، مشهور به میرزا نائینی
- ۶) آیت‌الله شیخ محمد حسین غروی اصفهانی
- ۷) اشاره‌ی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به این مطلب که مجله‌ی حوزه در دهه‌ی ۶۰ مصاحب‌های با ایشان ترتیب داده و آن را منتشر کرده بود.
- ۸) آیت‌الله شیخ محمد هادی تأله‌ی
- ۹) آقای سید محسن عرب‌زاده (معاون اداری - مالی نهاد ریاست جمهوری در دوران ریاست جمهوری معظم‌رهبر)
- ۱۰) حجت‌الاسلام شیخ مهدی انصاری (نوه‌ی دختری مرحوم آقانجفی همدانی)